

Best Practice

นวัตกรรมการบริหารและการจัดการเรียนรู้ภายใต้วิถีชีวิตใหม่
: การจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ
“BP ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว”

นายลีไวยวัฒน์ คินท์พิรัช
ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑

บทนำ

นวัตกรรมการบริหาร และการจัดการเรียนรู้ภายใต้วิถีชีวิตใหม่ เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ “BP ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว” เกิดจากการเล็งเห็นว่าในสถานการณ์ปัจจุบันโรงเรียนไม่สามารถเปิดทำการจัดการเรียนการสอนได้ในสถานการณ์ปกติในบทบาทหน้าที่ของความเป็นครูเล็งเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเกิดสถานการณ์ใด เพราะการเรียนไม่ได้จำกัดอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น ถือเป็นหน้าที่ของครูที่พึงปฏิบัติในปัจจุบันโรงเรียนเปิดทำการสอนในรูปแบบ on-Demand เป็นการผสมผสานการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ on-Hand และ on-Line ทั้งนี้เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนผู้ปกครองที่มีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรในการเรียน

นวัตกรรม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ “BP ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว” เป็นการดำเนินงานในลักษณะต่อเนื่องซึ่งเริ่มต้นดำเนินการในปีการศึกษา ๒๕๖๓ และส่งเสริมต่อยอดในปีการศึกษา ๒๕๖๔ แต่มีรูปแบบของกิจกรรมแนวทางการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพราะปัจจุบันจะเห็นว่าการขยายตัวของชุมชนเมือง และการเพิ่มจำนวนประชากรมีมากขึ้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม อย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด สวนทางกับธรรมชาติที่ทรุดโทรมลง ในทางกลับกันมนุษย์ไม่ได้ลดความสำคัญในการดูแลสิ่งแวดล้อมให้น้อยลงสังเกตได้จาก เพราะในแต่ละปีมีหลากหลายหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ช่วยกันผลักดันเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านของสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น โดยปัจจุบันมีนวัตกรรมที่น่าสนใจมากมายที่ทำได้เพื่อโลก ทำเพื่อสิ่งแวดล้อมการเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมทำให้ส่งผลต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ทั้งทางตรง และทางอ้อมซึ่งพฤติกรรมของประชากรในสังคม และจำนวนที่เพิ่มขึ้นทำให้พฤติกรรมการบริโภคเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมประกอบกับมีการใช้บรรจุภัณฑ์ฟุ่มเฟือยมากขึ้น และประชาชนมีพฤติกรรมการทิ้งมูลฝอยโดยขาดจิตสำนึก และไม่คัดแยกขยะมูลฝอยต่าง ๆ ก่อนทิ้ง จากปัจจัยดังกล่าวทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ขาดความสะอาด ความสวยงาม ความเป็นระเบียบ และไม่น่าอยู่ อีกทั้งยังขาดความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ที่จะต้องแก้ไขปัญหาร่วมกัน และการมีระบบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงประชาชนยังขาดองค์ความรู้และจิตสำนึกเกี่ยวกับการตระหนักถึงปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย ทำให้ไม่เห็นถึงความสำคัญที่จะลดปริมาณ และการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นทางหรือแหล่งกำเนิด จึงส่งผลให้ปัญหาเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี

ในฐานะครูการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องทำให้นักเรียนได้ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งในบริเวณโรงเรียน และชุมชนที่เพิ่มขึ้น และได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมแม้ในสถานการณ์ที่นักเรียนไม่สามารถมาเรียนในห้องเรียนได้ แต่นักเรียนจะได้มองเห็นการเชื่อมโยงความรู้จากในห้องเรียนสู่ความรู้ภายนอกห้องเรียนและยังได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้จากครอบครัวจึงถือว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในหลากหลายมิติสามารถเติบโตไปเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว อันจะมีส่วนช่วยในการพัฒนาชุมชน สังคมของตนเองต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทนำ.....	ก
สารบัญ.....	๗
๑. ความสำคัญของผลงานที่นำเสนอ.....	๑
๒. จุดประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินงาน.....	๒
วัตถุประสงค์.....	๒
เป้าหมาย.....	๒
๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนในการดำเนินงาน.....	๓
เส้นทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก.....	๖
ข้อเสนอแนะจากศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มโรงเรียน.....	๗
๔. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ.....	๘
๕. ปัจจัยความสำเร็จ.....	๙
๖. บทเรียนที่ได้รับ.....	๑๐
๗. การเผยแพร่.....	๑๑
ภาคผนวก	

ชื่อผลงาน	การจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ “BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว”	
ประเภท	ครูผู้สอน	
กลุ่มสาระการเรียนรู้	วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	
ระดับชั้น	ประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ประถมศึกษาปีที่ ๖	
ช่องทางการใช้นวัตกรรม	on-Demand	
ชื่อผู้เสนอผลงาน	นายลีโอวัฒน์ คินท์พิรัช	
โรงเรียน	วัดบางหญ้าแพรก	
โทรศัพท์	๐๒๓๘๕๕๑๙๑	Line IDLeeowat
โทรศัพท์มือถือ	๐๖๕-๒๓๑๒๘๓๓	อีเมล Leeowat.๑๙๕๐@gmail.com

๑. ความสำคัญของผลงานที่นำเสนอ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในปัจจุบันโรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นพื้นที่ที่พบผู้ติดเชื้อเป็นจำนวนมากถูกจัดอยู่ในพื้นที่สีแดงเข้ม และมีมาตรการในการควบคุมการระบาดของโรคอย่างหนึ่งคือการห้ามผู้คนรวมตัวทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นผลให้มีประกาศจังหวัดสมุทรปราการให้งดใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ on-Hand และ on-Line ควบคู่กันไปเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน และผู้ปกครองที่ไม่มีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยี

โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกเป็นสถานศึกษาที่มีอาณาเขตติดกับวัด และชุมชน ปัญหาที่โรงเรียนพบคือ ปัญหาเรื่องของสิ่งแวดล้อมทั้งไปไม่จากในโรงเรียน ไปไม่จากวัด ปัญหาหาขยะจากในชุมชน และโรงเรียน ในฐานะที่เป็นหน่วยงานทางการศึกษามีหน้าที่หลักในการให้ความรู้ และส่งเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอันการปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงพิษภัยของภาวะโลกร้อนที่มีต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนับเป็นโอกาสอันดี ที่นักเรียนจะได้แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ในฐานะพลโลก และพลเมืองไทย ที่อาศัยอยู่บน โลกใบนี้และ ได้รับผลกระทบจากปัญหาโลกร้อนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยผ่านรูปแบบของการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนจึงนำมาซึ่งแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ “BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว” ขึ้น การดำเนินกิจกรรม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ “BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว” จึงประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อสภาพปัญหา และความต้องการอย่างเหมาะสม โดยการดำเนินการ อาศัยหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้รับคำแนะนำจากบุคคลหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนรอบโรงเรียนซึ่งได้ดำเนินการพัฒนานวัตกรรมจากการสำรวจปัญหา และความต้องการของโรงเรียน และชุมชน นำมาจัดลำดับความสำคัญเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งโครงการเป็นลักษณะของโครงการต่อเนื่องที่ดำเนินการเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และมีการปรับรูปแบบของกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งได้ทำการส่งเสริมและปลูกฝังนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพราะเชื่อว่าหากนักเรียนได้รับองค์ความรู้ที่ดี จะเป็นภูมิคุ้มกันทางความคิดในการใส่ใจปัญหาสิ่งแวดล้อม และคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า โครงการนี้จะเป็นโครงการที่มีส่วนในการบรรเทาความรุนแรงของปัญหาในโรงเรียน และชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. จุดประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินงาน

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างความตระหนักแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาภาวะโลกร้อนที่ส่งผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติให้กับครู บุคลากรและนักเรียนตลอดจนบุคคลในชุมชนใกล้เคียง

๒. เพื่อปลูกจิตสำนึก และสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน โดยน้อมนำแนวพระราชดำริ และดำเนินตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

๓. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ถาวรอย่างน้อย ๓ แหล่งเรียนรู้ที่จะให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม แนวทางบริหารจัดการที่ดี ภาวะโลกร้อน และพลังงานต่างๆ

๔. เพื่อสร้างแกนนำ "ยุวชน บพ. รุ่นใหม่หัวใจรักษ์โลก" ในการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับภาวะ โลกร้อน ตลอดจนเป็นเครือข่ายในการรณรงค์ต่อต้านภัยโลกร้อน ในโรงเรียนและชุมชน

๒.๒ เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

๑. ร้อยละ ๑๐๐ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก ได้เรียนรู้จากกิจกรรมบูรณาการทุกกลุ่มสาระ เกี่ยวกับแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ “BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว” ด้านการจัดการขยะอย่างถูกต้อง และหลักการการใช้วัสดุอย่างคุ้มค่า

๒. ร้อยละ ๑๐ ของนักเรียนแกนนำ "ยุวชน บพ. รุ่นใหม่หัวใจรักษ์โลก" ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ และร้อยละ ๒๐ ในปีการศึกษา ๒๕๖๔ เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ตลอดจนเป็นเครือข่ายในการรณรงค์ต่อต้านภัยโลกร้อน ในโรงเรียนและชุมชน

เชิงคุณภาพ

- บุคลากรและนักเรียนร้อยละ ๑๐๐ ปฏิบัติตามนโยบาย และกฎระเบียบในการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนเพื่อลดภาวะโลกร้อนจนติดเป็นนิสัยที่ดี และมีวินัยในการทำงานและสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน โดยน้อมนำแนวพระราชดำริ และดำเนินตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

๓. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนในการดำเนินงาน

จากสภาพปัญหาและความต้องการ จึงนำมาซึ่งการกำหนดแนวทางในการออกแบบนวัตกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ “BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว” ซึ่งได้ออกแบบและพัฒนาโดยใช้กระบวนการ PDCA ในการดำเนินงาน และอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการออกแบบนวัตกรรม ได้จัดทำเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมเป็นลำดับขั้น ดังนี้

๑. สำรวจสภาพปัญหา และความต้องการของ ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในเรื่องภาวะ โลกร้อน แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญ และปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก

๒. กำหนดหัวข้อปัญหาภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นผลมาจากพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม และธรรมชาติมากำหนดเป็นประเด็นที่สำคัญในการออกแบบนวัตกรรม

๓. ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรม ตามลำดับ ดังนี้

ขั้นการวางแผน (Plan: P) และออกแบบนวัตกรรม และการดำเนินกิจกรรมตามสภาพปัญหา ความต้องการให้เหมาะสมกับความพร้อม และบริบทของโรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกโดยอาศัยหลักการ

มีส่วนร่วมอันนำมาซึ่งนวัตกรรม "BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว" ดังนี้

๑. สำรวจสภาพปัญหา และความต้องการของ ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในเรื่องภาวะโลกร้อน แล้วนำมาจัดลำดับความสำคัญ และปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนสำรวจสภาพปัญหา และความต้องการจากการสัมภาษณ์

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อร่วมกันพิจารณาเรื่องปัญหาภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นผลมาจากพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของมนุษย์ ที่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม และธรรมชาติมากำหนดเป็นประเด็นที่สำคัญในการออกแบบนวัตกรรม

๓. ประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผน ออกแบบนวัตกรรมและการดำเนินกิจกรรมตามสภาพปัญหาและความต้องการให้เหมาะสมกับความพร้อมและบริบทของโรงเรียนโดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมอันนำมาซึ่งนวัตกรรม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ "BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว" ท่านผู้อำนวยการเป็นประธานในการประชุมเพื่อวางแผน และออกแบบนวัตกรรมอย่างมีส่วนร่วม

ขั้นการดำเนินการตามที่ได้วางแผน (Do: D) และออกแบบนวัตกรรมไว้ซึ่งการดำเนินกิจกรรมประกอบด้วย กลยุทธ์ที่สำคัญในการขับเคลื่อน ๓ ประการ **“ริเริ่ม รักษา สร้างสรรค์บนพื้นฐานความพอเพียง”** ดังนี้

๔. ดำเนินการจัดทำรายละเอียดของนวัตกรรม และกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ **“ริเริ่ม รักษา สร้างสรรค์บนพื้นฐานความพอเพียง”** ซึ่งมีแนวทางดังต่อไปนี้

ริเริ่ม หมายถึง ริเริ่มสร้างสรรค์ทั้งในการดำเนินกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้บุคลากรทุกคนใน โรงเรียน และชุมชนมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการลดภาวะโลกร้อนด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

- ส่งเสริมให้นักเรียนชุดคณะกรรมการนักเรียน เข้ารับการอบรม **“ยุวชน บพ. รุ่นใหม่ หัวใจรักษ์โลก”** เพื่อสร้างนักเรียนแกนนำในการให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ลดภาวะโลกร้อนในโรงเรียน และชุมชน ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ และในปีการศึกษา ๒๕๖๔ ขยายผลสู่ตัวแทนนักเรียนแต่ละห้อง จำนวน ๑๘ ห้องเรียน จำนวน นักเรียนทั้งสิ้น ๓๖ คน

- จัดตั้ง **“ธนาคารขวดน้ำ”** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนมีรายได้เสริมโดยการนำกระดาษ ขวดน้ำที่ใช้แล้วมาขายให้กับธนาคารของขยะอีกทั้งยังเป็นการลดปริมาณขยะซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งในการเกิดภาวะโลกร้อน

- จัดทำแหล่งการเรียนรู้ **“สวนเขียว และ ห้องปฏิบัติการสีเขียวในโรงเรียน”** เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ เกี่ยวกับเรื่องภาวะโลกร้อนในโรงเรียนที่เป็นรูปธรรม ซึ่งทุกคนสามารถเข้ามาศึกษาถึงสาเหตุผลกระทบและการแก้ปัญหาในเรื่องภาวะโลกร้อน ได้ทุกเวลาตามอัธยาศัย

- การส่งเสริมให้นักเรียนจัดทำโครงงานสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ที่มีส่วนในการลดภาวะโลกร้อน

- การจัดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในเรื่องสิ่งแวดล้อม
- การจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ คลายโลกร้อน
- การจัดกิจกรรมประกวดคำขวัญและ ป้ายนิเทศ รณรงค์ลดภาวะ โลกร้อน
- กิจกรรมประชาสัมพันธ์ทางป้ายนิเทศ เสียงตามสายและหน้าเสาธง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์ลดภาวะโลกร้อนในโรงเรียนและชุมชน

รักษา หมายถึง การประหยัดพลังงาน และการลดใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย ใช้อย่างรู้คุณค่าและยั่งยืนซึ่งทุกคนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการ โดยมีการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

- ให้ความรู้ เกี่ยวกับ R (Reuse, Reduce, Recycle) เพื่อให้ได้ทราบถึงความหมาย หลักการและสามารถนำไปปฏิบัติได้

- ลดการใช้เชื้อเพลิง และลดการประหยัดพลังงานในโรงเรียน และชุมชน
- ลดการใช้กระดาษอย่างประหยัด และคุ้มค่า
- ลดการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด และคุ้มค่า
- ลดการใช้ถุงผ้าเพื่อทดแทนการใช้ถุงพลาสติกโดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วม

ร่วมในการวาดภาพระบายสีลงบนถุงผ้า และนำมาใช้

- "สร้างสรรค์บนพื้นฐานความพอเพียง" คือ ความพอเพียง เป็นการน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง ที่เชื่อมโยงไปสู่การใช้พลังงานและทรัพยากรต่างๆ อย่างรู้คุณค่า ใช้แต่พอดีเท่าที่จำเป็น

สร้างสรรค์แบบพอเพียง หมายถึง ความพอเพียงเป็นการน้อมนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตด้วยความพอประมาณที่เชื่อมโยงไปสู่การใช้พลังงานและทรัพยากรต่างๆ อย่างรู้คุณค่าใช้แต่พอดีเท่าที่จำเป็นโดยนำเสนอในรูปแบบของผลงานสายชั้น ตลอดจน สอดแทรก บูรณาการในการเรียนการสอน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

๕. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อดำเนินตามกิจกรรมที่ได้วางแผน และออกแบบไว้ ร่วมกันประชุมเพื่อนำนวัตกรรมไปใช้ในการดำเนินงานตามกิจกรรมที่ได้วางแผนไว้

๖. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อนำนวัตกรรมไปใช้ในการดำเนินงานตามกิจกรรมที่ได้วางแผนไว้

๗. ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามนวัตกรรมที่ได้ออกแบบ และวางแผน

ขั้นการประเมินผลการดำเนินงาน (Check: C) เป็นการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมและการใช้นวัตกรรม

๘. ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน กำกับ และติดตามผลดำเนินการ

๙. ประเมินผลโครงการรายงานผลดำเนินการ

๑๐. สรุปผลดำเนินการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุง และพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

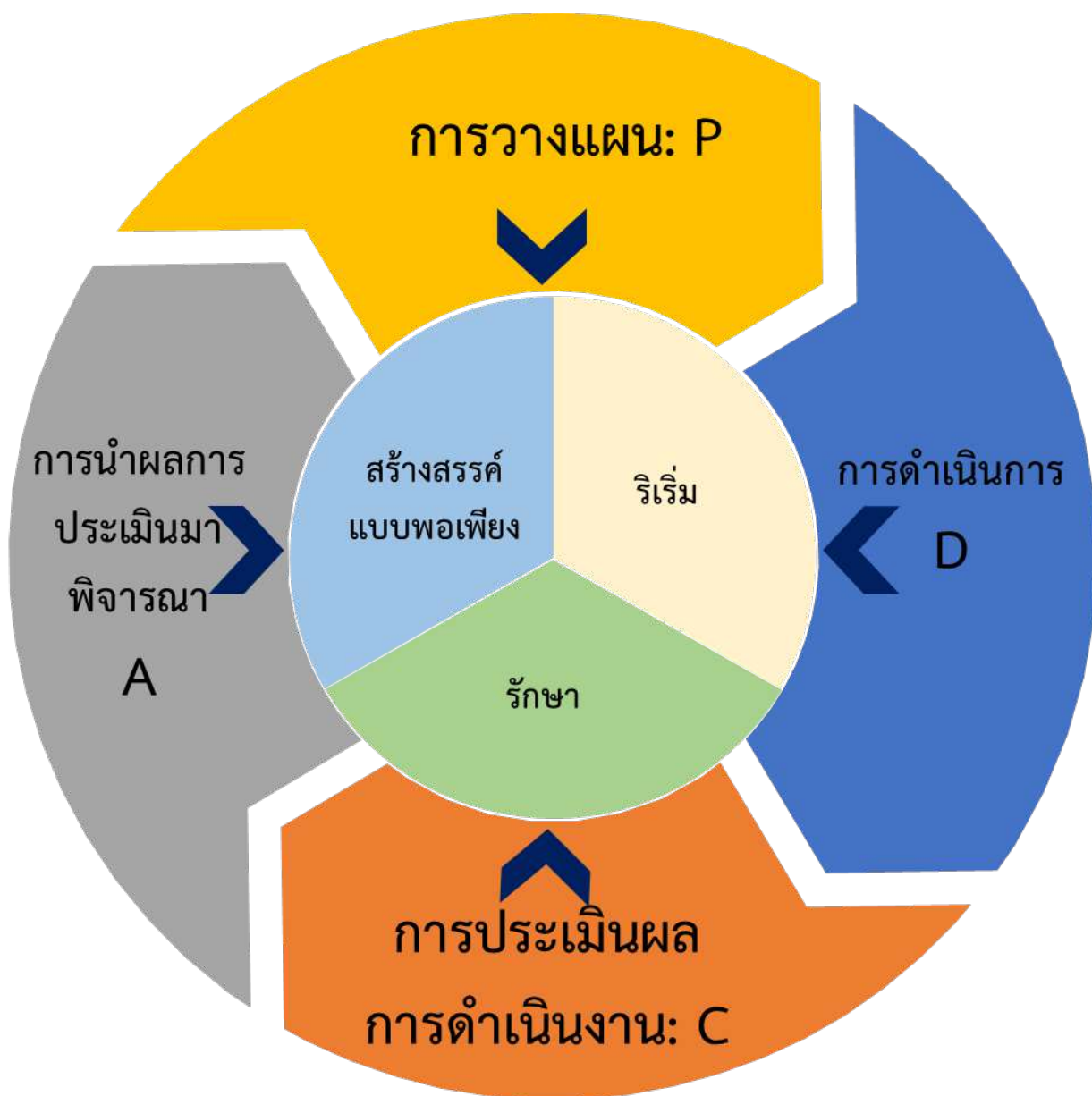
ขั้นการนำผลการประเมินมาพิจารณา (Action: A) เป็นการการนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน อาจประกอบด้วยการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ว่ามีโครงสร้าง หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานใดที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นไปอีก และสังเคราะห์รูปแบบการดำเนินการใหม่ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการ

๑๑. ปรับปรุงและพัฒนานวัตกรรมที่ผ่านการประเมินอย่างต่อเนื่อง

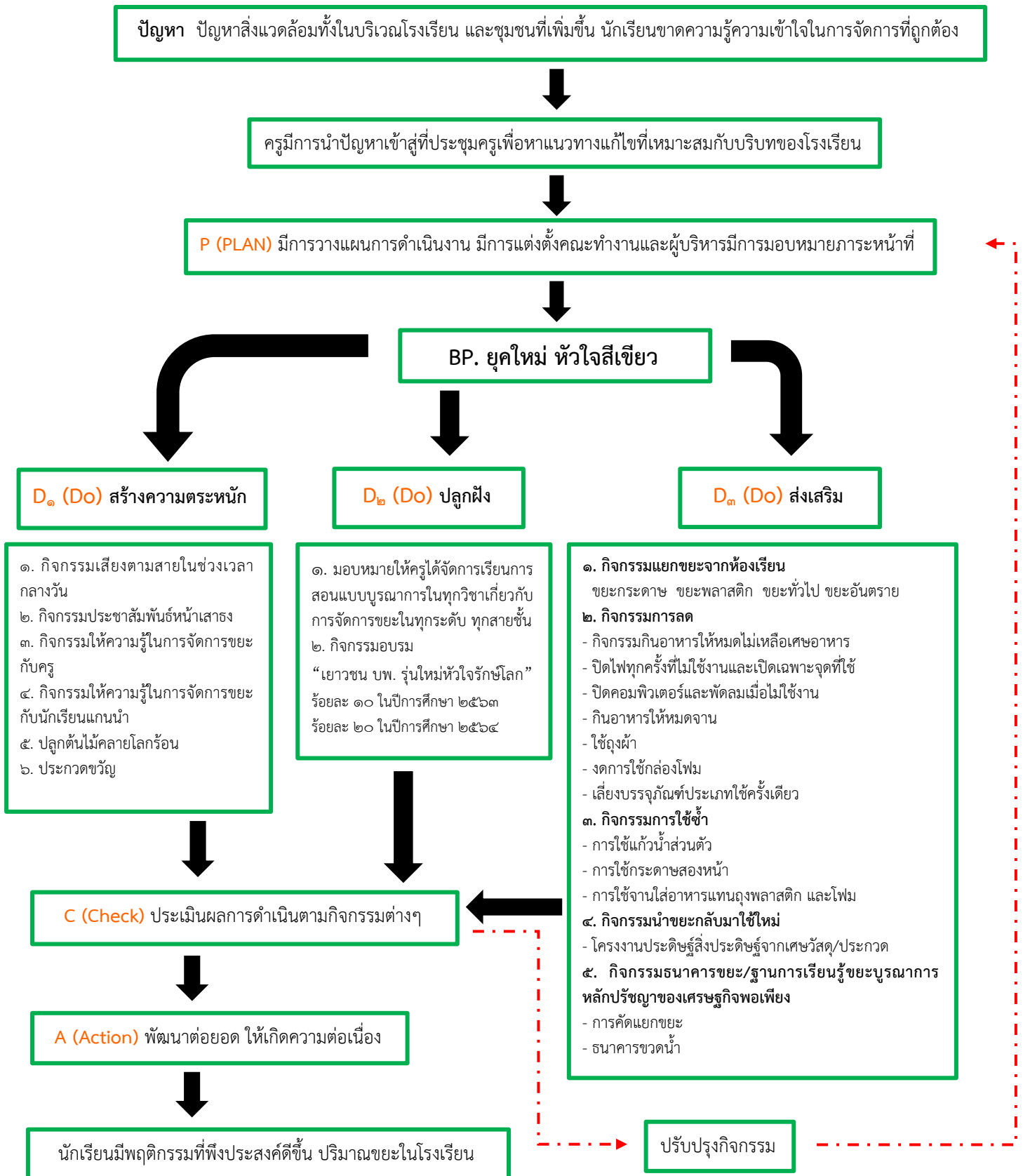
๑๒. ขยายผลจากการพัฒนานวัตกรรม นำไปสู่ความสำเร็จในการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ลดภาวะโลกร้อนในโรงเรียนและชุมชนอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับนักเรียนทุกระดับชั้น

รูปแบบเสนอผลงานนวัตกรรม

เรื่อง การจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ “BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว”

เส้นทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยใช้รูปแบบ “BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว”
โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก

ข้อเสนอแนะจากศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มโรงเรียน

ควรมีการระบุงบประมาณการหรือวิธีการผลิต การนำไปใช้และการพัฒนาผลงานอย่างมีลำดับขั้นตอนให้
ต่อเนื่องสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสร้างเครือข่ายโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของผู้
ที่เกี่ยวข้องในการประเมินกิจกรรมและตรวจสอบผลการดำเนินงาน

(นางขวัญณลิน ใสโสศก)

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

๔. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

จากการพัฒนานวัตกรรม และดำเนินงานตามโครงการ "BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว" ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อสภาพปัญหา และความต้องการอย่างเหมาะสม โดยอาศัยการดำเนินการอย่างเป็นระบบ และการมีส่วนร่วมซึ่งจากผลการดำเนินการนั้น พบว่าประสบความสำเร็จในระดับดี ผลของความสำเร็จที่เกิดขึ้นมีดังต่อไปนี้ผลที่เป็นรูปธรรมซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมที่เป็นต้นแบบ ด้านกิจกรรมเพื่อสังคม และสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่มีส่วนช่วยในการลดภาวะโลกร้อนในโรงเรียน และชุมชน

- แกนนำ "ยุวชน บพ. รุ่นใหม่หัวใจรักษ์โลก" ที่เป็นสถานักเรียนสามารถเป็นแกนนำในการทำกิจกรรมต่างๆ และเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจรณรงค์ต่อต้านภัยโลกร้อนในชุมชน

- ธนาคารชวน้ำ ที่มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมีคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบอย่างยั่งยืนช่วยลดปริมาณขยะ ลดภาวะโลกร้อน และสร้างรายได้ให้กับนักเรียน และชุมชน แหล่งเรียนรู้ถาวร "สวนเขียว และ ห้องปฏิบัติการสีเขียวในโรงเรียน" ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย ช่วยเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อน ตลอดจนเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน และผู้ที่สนใจ ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ รวบรวมข้อมูล ข่าวสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ โปสเตอร์ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะ โลกร้อนและ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นที่เก็บรวบรวมผลงานของโครงการ และเป็นที่ประสานงานของนักเรียนแกนนำในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

- โครงการสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่มีประโยชน์ในการช่วยลดภาวะโลกร้อน ช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้กับนักเรียน และสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น

- โรงเรียนมีต้นไม้จำนวนมากขึ้นสร้างความร่มรื่น สวยงาม เป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต และสามารถช่วยลดปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดภาวะโลกร้อนได้

- ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าช่วยประหยัดทรัพยากรต่างๆ ทั้งน้ำ ไฟฟ้า และพลังงานให้กับตนเอง โรงเรียน และชุมชนส่งผลต่อการประหยัดค่าสาธารณูปโภคต่างๆ สร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐ และเอกชนผลที่เป็นนามธรรมซึ่งเกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมบุคลากร และนักเรียนโรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก ตลอดจนบุคคลในชุมชนใกล้เคียงมีความตระหนักแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาภาวะโลกร้อนที่ส่งผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติ

- บุคลากร และนักเรียน โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรก ตลอดจนบุคคลในชุมชนใกล้เคียงมีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนตามแนวพระราชดำริ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

- บุคลากรและนักเรียน โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกตลอดจนบุคคลในชุมชนใกล้เคียงมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาสาเหตุผลกระทบและแนวทางแก้ไขปัญหภาวะโลกร้อน

- สร้างความเข้าใจความร่วมมือ และความสามัคคีภายในโรงเรียน ชุมชน และองค์กรภายนอก

- พัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิตตลอดจนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนให้นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพผลของการดำเนินกิจกรรมนี้มีส่วนร่วมโดยมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงเป็นนวัตกรรมของโรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกที่ส่งผลดีต่อการรักษาสีงแวดล้อม และธรรมาภิบาลภาวะโลกร้อนของทุกฝ่ายบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตนอกจากนี้ยังได้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และขยายผลแนวทางการจัดกิจกรรม และความสำเร็จของกิจกรรมนี้ไปสู่ชุมชนอีกด้วย

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกได้ดำเนินการโครงการ "BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว" โดยบูรณาการการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกชุมชน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองหรือแกนนำชุมชน วัดบางหญ้าแพรก เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย โดยหน่วยงานภายนอกชุมชนมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือในการบริหารจัดการขยะ ดังนี้

๑. คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับนโยบาย วิสัยทัศน์ โครงการโรงเรียนปลอดขยะ และมีส่วนช่วยในการการสนับสนุนแผนการดำเนินงานรวมทั้งกับติดตามดูการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด

๒. ผู้ปกครองหรือแกนนำชุมชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เช่น ผู้ปกครองส่งเสริมและปลูกฝังการคัดแยกขยะจากที่บ้านให้กับนักเรียนแกนนำชุมชนเป็นผู้ให้ความรู้การคัดแยกขยะในชุมชน และการนำขยะกลับมาใช้ใหม่

๓. เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้แก่คณะครู บุคลากร และนักเรียน โรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และมีส่วนในการบริการจัดทิ้งขยะให้สะอาดอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้แหล่งสะสมของแบคทีเรียรวมไปถึงกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์จัดสำหรับทิ้งขยะให้เพียงพอ

๔. วัดบางหญ้าแพรก ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยในทุกสัปดาห์จะมีพระสงฆ์จากวัดบางหญ้าแพรก เข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ นักเรียน โดยปลูกฝังและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมรู้จักการคัดแยกขยะ และการทิ้งขยะให้ถูกที่ รวมทั้งการนำขยะที่มีประโยชน์กลับมาใช้ใหม่

๖. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

๖.๑ การส่งเสริมองค์ความรู้ และแนวทางบริหารจัดการขยะตามโครงการ "BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว" หากมีโรงเรียนใดที่ต้องการนำไปต่อยอดขยายผลต่อควมมีการศึกษาสภาพความพร้อม และความต้องการของโรงเรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA ในการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วม

๖.๒ ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริม และบรรจุกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อให้โครงการได้รับการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

๖.๓ โรงเรียนควรแสวงหาความร่วมมือในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้มีรูปแบบ แนวทางวิธีการที่หลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน

๖.๔ โรงเรียนที่จะนำรูปแบบของนวัตกรรม "BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว" ไปขยายผลควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากกว่านี้ เพื่อให้ผู้ปกครองเป็นส่วนเสริมให้นักเรียนได้เกิดจิตสำนึกในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอาจจะมีการจัดอบรมผู้ปกครองแกนนำ และขยายผลให้เพิ่มขึ้นในทุกๆ ปีเพื่อให้กระบวนการส่งเสริมองค์ความรู้ให้กับนักเรียนมีความยั่งยืน

๖.๕ ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำรูปแบบของนวัตกรรม "BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว" จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ กับรายวิชาที่ทำการจัดการเรียนการสอน และควรต้องมีการประเมิน และวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอยู่เสมอหากนวัตกรรมที่ถูกพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดีแล้วก็ควรพิจารณาต่อว่า ทำอย่างไรจึงจะทำให้นวัตกรรมนี้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

๖.๖ ควรมีการนำครูภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือหาแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นมาช่วยส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีความหลากหลายมากขึ้นตลอดจนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมมากขึ้น

๗. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ

แนวทางบริหารจัดการตามโครงการ "BP. ยุคใหม่ หัวใจสีเขียว" ได้เผยแพร่ผลการปฏิบัติผ่านเว็บไซต์ www.bangyapraek.ac.th และเพจ Facebook ของโรงเรียนวัดบางหญ้าแพรกสมุทรปราการ @watbangyapreakschool.samutprakan ผ่านได้กิจกรรม Zero Waste School เพื่อเป็นแนวทางของการดำเนินงานให้หน่วยงาน องค์กร หรือผู้ที่ให้ความสนใจเข้าไปศึกษานำไปปรับใช้ให้เข้ากับบริบท และความต้องการพัฒนาของตนเอง

